27 กุมภาพันธ์ 2566

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ฝนส2.ว. 73/2566 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลและด้านกลไกการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน จำนวน 6 ฉบับ

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในหลายมิติ โดยเฉพาะพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ใช้บริการทางการเงิน ตลอดจนความผันผวนทางเศรษฐกิจและสังคม ล้วนทำให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องปรับกลยุทธ์และรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โครงสร้างของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และการบริหารจัดการความเสี่ยงให้สอดรับต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

เพื่อให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี เติบโตได้อย่างยั่งยืน รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอย่างครบถ้วนและรอบด้าน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลและด้านกลไกการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยรวมจำนวน 6 ฉบับ โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของการปรับปรุงหลักเกณฑ์ได้ดังนี้ (สรุปภาพรวมตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

1. หลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาล ประกอบด้วยประกาศ 4 ฉบับ

1.1 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 1/2566 เรื่อง ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน เป็นประกาศหลักที่แสดงให้เห็นภาพรวมและอธิบายหลักการโดยย่อที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาลทั้งในเรื่องคุณสมบัติและการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษา บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง รวมถึงกลไกการควบคุมภายในที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนด

1.2 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 2/2566 เรื่อง บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน กำหนดบทบาทหน้าที่ 5 ข้อ ในลักษณะ principle-based ที่คณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องดำเนินการเองในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดทิศทาง เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และนโยบายที่สำคัญ

1.3 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 3/2566 เรื่อง บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน กำหนดบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง และการมีบทบาทในองค์กรอื่นของผู้บริหารระดับสูง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร

1.4 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 4/2566 เรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน กำหนดพื้นฐานการบริหารจัดการภายในองค์กรในเรื่องกรอบการกำกับดูแลความเสี่ยง โครงสร้างค่าตอบแทน การควบคุมภายใน และการเปิดเผยข้อมูลด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้สถาบันการเงินดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็ง ถ่วงดุล และโปร่งใส

2. หลักเกณฑ์ด้านกลไกการควบคุมภายใน ประกอบด้วยประกาศ 2 ฉบับ

2.1 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 5/2566 เรื่อง การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (compliance) ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในเชิงรุกและทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจมากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

2.2 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 6/2566 เรื่อง การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (internal audit) ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยมีบทบาทหน้าที่ในเชิงรุกและมีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเพื่อให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงขอนำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 6 ฉบับข้างต้น ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 140 ตอนพิเศษ 44 ง ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566 แล้ว และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

วรางคณา ธำรงรัตน์

(นางวรางคณา ธำรงรัตน์)
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สรุปภาพรวมการปรับปรุงหลักเกณฑ์
2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 6 ฉบับ

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2
โทรศัพท์ 0 2283 6875
หมายเหตุ [ ] ธนาคารจัดให้มีการประชุมชี้แจงในวันที่ ... ณ ...
[x] ไม่มีจัดประชุมชี้แจง

สรุปภาพรวมหลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลและหลักเกณฑ์ด้านกลไกการควบคุมภายใน ของสถาบันการเงิน (สง.) และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (กลุ่มฯ)

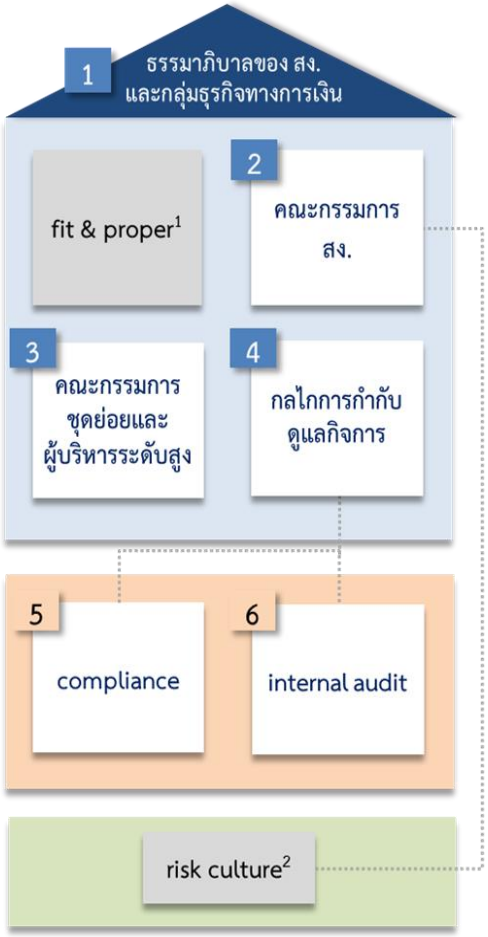

ส่วนที่ 1 : ธรรมาภิบาล

1. สนส. 1/2566 : ธรรมาภิบาลของ สง. และกลุ่มฯ : เป็นประกาศหลักที่แสดงให้เห็นภาพรวมและอธิบายหลักการโดยย่อ เพื่อให้ สง. และกลุ่มฯ ดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี เติบโตอย่างยั่งยืน รองรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอย่างครบถ้วน

2. สนส. 2/2566 : บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของ สง. และบริษัทในกลุ่มฯ : กำหนดบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการ สง. และบริษัทแม่ของกลุ่มฯ ในลักษณะ principle-based เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเรื่องบทบาทหน้าที่คณะกรรมการที่แตกต่างจากผู้บริหารระดับสูง

3. สนส. 3/2566 : บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงของ สง. และบริษัทแม่ของกลุ่มฯ : กำหนดบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง และการมีบทบาทในองค์กรอื่นของผู้บริหารระดับสูง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร

4. สนส. 4/2566 : กลไกการกำกับดูแลกิจการของ สง. และกลุ่มฯ : กำหนดพื้นฐานการบริหารจัดการภายในองค์กรในเรื่องกรอบการกำกับดูแลความเสี่ยง โครงสร้างค่าตอบแทน การควบคุมภายใน และการเปิดเผยข้อมูลด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้ สง. และกลุ่มฯ ดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็ง ถ่วงดุลและโปร่งใส

ส่วนที่ 2 : กลไกการควบคุมภายใน

5. สนส. 5/2566 : การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (compliance) ของ สง. และกลุ่มฯ : กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อสนับสนุนให้ สง. และกลุ่มฯ ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

6. สนส. 6/2566 : การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (internal audit) ของ สง. และกลุ่มฯ : กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้ สง. และกลุ่มฯ มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ

[1/] ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 3/2564 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของ สง. บริษัทแม่ของ สง. และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 25 พ.ค. 2564

[2/] แนวนโยบาย ธปท. เรื่อง วัฒนธรรมด้านความเสี่ยง (risk culture) ของสถาบันการเงิน ออกใช้เมื่อวันที่ 11 พ.ย. 2564

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 5 /2566

เรื่อง การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (compliance) ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ปัจจุบันสถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์หลายแห่ง และขณะเดียวกันยังต้องให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพภายใต้ปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่ปรับปรุงหรือออกใหม่ บทบาทและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการเงินที่มีผลต่อธุรกิจ ล้วนทำให้สถาบันการเงินต้องปรับกลยุทธ์และรูปแบบการดำเนินธุรกิจ โครงสร้างของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน การบริหารจัดการความเสี่ยง ลักษณะการทำงานและคุณสมบัติหรือทักษะในการทำงานของบุคลากรของสถาบันการเงิน การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการดำเนินกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความจำเป็นในการออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (compliance) ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ซึ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงข้างต้น โดยยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และมีความโปร่งใส **โดยมุ่งหวังให้สถาบันการเงินสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (compliance culture) เพิ่มความสำคัญของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้มีบทบาทและรูปแบบการทำงานเชิงรุก และทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจ (business strategic partner) มากขึ้น รวมถึงจัดสรรบุคลากร เครื่องมือ และระบบงานที่ดีและเพียงพอ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล (Regulatory Technology : RegTech) เพื่อให้การทำหน้าที่ของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน นอกจากนี้ ยังได้รวมหลักเกณฑ์สำหรับสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินไว้ในประกาศฉบับนี้ด้วย**

สนสป90-ธภ000 05 -25660124

ธภ000	วันที่ 24 ม.ค. 2566

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 41 วรรค 3 (2) และ (3) มาตรา 57 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. แนวปฏิบัติที่ยกเลิก

แนวปฏิบัติธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน (compliance) ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2551

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับ

4.1 สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4.2 บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์” หมายความว่า ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่บังคับใช้กับธุรกรรมต่าง ๆ ของสถาบันการเงิน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายทางการเงินจำนวนสูง ความเสียหายต่อชื่อเสียงของสถาบันการเงิน หรือการถูกทางการเข้าแทรกแซง

“กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

“คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย” หมายความว่า คณะกรรมการในระดับกำกับดูแล (oversight level) ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินให้ทำหน้าที่

ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เช่น คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำกับความเสี่ยง หรือคณะกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (ถ้ามี)

"บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล" หมายความว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจและทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset)

"บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญ" หมายความว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ที่บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินพิจารณาแล้วว่ามีความสำคัญต่อกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

"ผู้บริหารระดับสูง" หมายความว่า ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของสถาบันการเงิน และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เสมือนผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ แต่เพียงใช้ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น หรือผู้ที่มีตำแหน่งเทียบเท่ากับตำแหน่งทั้งหมดข้างต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ กรณีบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะหน้าที่ในทำนองเดียวกับผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินข้างต้น

5.2 หลักการ

การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ซึ่งจะทำให้สถาบันการเงินสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้น สถาบันการเงินจึงต้องให้ความสำคัญกับหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ **รวมทั้งสถาบันการเงินต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มีรูปแบบการทำงานเชิงรุก และทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจมากขึ้น เพื่อลดโอกาสในการเกิดความเสี่ยงและความเสียหายต่อฐานะ การดำเนินงาน หรือชื่อเสียงของสถาบันการเงิน โดยที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวยังต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และมีความโปร่งใส**

ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องประเมินความเหมาะสมของบุคลากร เครื่องมือ ระบบงาน ต่าง ๆ และจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ พร้อมทั้งสื่อสารให้พนักงานทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ** และพนักงานทุกคนมีหน้าที่ศึกษาทำความเข้าใจการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์โดยมีคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่สามารถป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ด้วย

อนึ่ง บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีหน้าที่ดูแลให้บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีกระบวนการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการรายงานผลการปฏิบัติงานและการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตลอดจนประเด็นสำคัญให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินทราบ ทั้งนี้ บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินสามารถพิจารณากำหนดรูปแบบของการปฏิบัติงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้สอดคล้องกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ และความเสี่ยงโดยรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้ โดยต้องมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างชัดเจนและเป็นอิสระ รวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องด้วย

5.3 หลักเกณฑ์การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสถาบันการเงินให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ด้วยความเรียบร้อย และป้องกันการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ สถาบันการเงินต้องกำหนดให้มีหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน นอกจากนี้ หากสถาบันการเงินมีการดำเนินกิจการในต่างประเทศ สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินของประเทศที่ไปเปิดดำเนินกิจการด้วย

5.3.1 นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องจัดทำนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย และให้สถาบันการเงินทบทวนนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยกำหนดระยะเวลาในการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ด้วย

(1) นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต้องสอดคล้องกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยสถาบันการเงินต้องกำหนดกระบวนการตรวจสอบข้อบกพร่องและการติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ได้อย่างเหมาะสม รวดเร็ว และทันกาล รวมทั้งสื่อสารนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้พนักงานทุกคนรับทราบและถือปฏิบัติ

ทั้งนี้ นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต้องประกอบด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(1.1) หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับพนักงานทั้งองค์กร และหลักเกณฑ์เฉพาะด้านสำหรับพนักงานบางกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์สำหรับพนักงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกับลูกค้าโดยตรง

(1.2) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และการดำเนินการแก้ไขความเสี่ยงดังกล่าวของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

(1.3) **แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์**

(2) กฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

กฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต้องประกอบด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(2.1) **ปัจจัยที่ใช้ในการวัดความเป็นอิสระของหน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์** เช่น โครงสร้างและสายการรายงานของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือสถานภาพในองค์กรของหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เป็นต้น

(2.2) หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตามที่กำหนดในข้อ 5.3.3

(2.3) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลหรือเอกสาร และบุคลากรเท่าที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

(2.4) สิทธิในการสืบสวนการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ และสิทธิในการขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานอื่นภายในสถาบันการเงินตามความจำเป็น เช่น หน่วยงานกฎหมาย หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือสิทธิในการแต่งตั้งที่ปรึกษาทางกฎหมายจากภายนอกเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวตามความเหมาะสม

(2.5) สิทธิในการเข้าพบและเปิดเผยข้อสังเกตที่พบต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย และผู้บริหารระดับสูงได้โดยตรง

ทั้งนี้ สถาบันการเงินสามารถจัดทำนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์รวมไว้ในฉบับเดียวกันได้

อนึ่ง สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ใช้นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่งได้รับอนุมัติโดยคณะกรรมการของสถาบันการเงิน คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย หรือหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานภูมิภาค (regional office) และสอดคล้องกับประกาศฉบับนี้ ให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือปฏิบัติต่อไปได้

5.3.2 โครงสร้างสายบังคับบัญชาหรือสายการรายงาน

ให้สถาบันการเงินกำหนดโครงสร้างสายบังคับบัญชาหรือสายการรายงานของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นทางการ และเอื้อให้หน่วยงานดังกล่าวทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากการรายงานต่อผู้จัดการของสถาบันการเงินตามกลไกหรือขั้นตอนที่สถาบันการเงินกำหนด

ทั้งนี้ รูปแบบของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จะเป็นหน่วยงานเอกเทศที่รับผิดชอบงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั้งหมด หรือจะแยกงานบางส่วนไปรวมกับหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หรือหน่วยงานกฎหมาย โดยสถาบันการเงินต้องมั่นใจว่ายังคงความเป็นอิสระ และสามารถดำเนินงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ กรณีที่มีพนักงานซึ่งรับผิดชอบงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ปฏิบัติงานประจำที่หน่วยงานอื่น เช่น หน่วยธุรกิจ หรืออยู่ภายใต้สายงานบริหารความเสี่ยง หรือสายงานกฎหมาย สถาบันการเงินต้องมั่นใจว่าพนักงานรายดังกล่าวมีการรายงานงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่อหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ **และให้หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นอิสระอย่างแท้จริง**

อนึ่ง สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถกำหนดให้หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์รายงานการปฏิบัติหน้าที่ไปยังคณะกรรมการของสถาบันการเงิน คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย หรือหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานภูมิภาคได้

5.3.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน มีความเป็นอิสระ และไม่ถูกครอบงำจากหน่วยธุรกิจ ซึ่งต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(1) เป็นหน่วยงานศูนย์กลางด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(1.1) เป็นผู้ให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารและพนักงานของสถาบันการเงิน **รวมทั้งต้องติดตามและดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานของสถาบันการเงินเข้าใจกฎหมายและกฎเกณฑ์**

เป็นอย่างดีเพื่อให้นำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสื่อสารให้ผู้บริหารและพนักงานเข้าใจความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ตลอดจนสามารถให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องได้

(1.2) **ปฏิบัติหน้าที่เชิงรุก และทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจ เช่น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ หรือร่วมพิจารณาในการออกแบบหรือการสอบทานผลิตภัณฑ์ บริการ หรือระบบงานใหม่ ๆ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้และเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายและกฎเกณฑ์ โดยการทำหน้าที่ดังกล่าวให้เป็นไปตามกลไกหรือขั้นตอนที่สถาบันการเงินกำหนด**

(1.3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้รับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะอื่นที่เป็นประโยชน์ต่องานด้วย

(1.4) ประสานกับหน่วยงานภายในอื่นของสถาบันการเงิน เช่น หน่วยธุรกิจ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมทั้งประสานงานและให้ความร่วมมืออันดีกับหน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยงานกำกับดูแล หรือผู้สอบบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(2) การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(2.1) กำหนดและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามรายละเอียดตามข้อ 5.3.6 และควบคุมให้มีการปฏิบัติงานตามที่ระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กำหนด รวมทั้งรายงานผลการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือประเด็นอื่นใดที่อาจส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อฐานะ หรือการดำเนินงาน หรือชื่อเสียงของสถาบันการเงิน ต่อผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย

(2.2) รายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ในกรณีที่มีนัยสำคัญต่อผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย โดยกรณีที่ต้องรายงาน ได้แก่ กรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงทุกกรณี โดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศให้รายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของผู้บริหาร 3 ลำดับสูงสุด หรือกรณีอื่นที่นอกเหนือจากกรณีข้างต้นซึ่งสถาบันการเงินพิจารณาแล้วว่ามีนัยสำคัญซึ่งสูงกว่าระดับความเสียหายขั้นต่ำ (threshold)

ที่สถาบันการเงินกำหนดไว้ ทั้งนี้ เมื่อได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นการกระทำผิดจริง ให้สถาบันการเงินรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยทราบตามข้อ 5.3.7 (2)

อนึ่ง กรณีหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตรวจพบการกระทำทุจริต ให้ประสานหน่วยงานภายในที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบการกระทำทุจริตและปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (internal audit) ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

(2.3) รายงานความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ต่อผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องและผลกระทบ ตลอดจนความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์

(3) การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวกับงานด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(3.1) จัดทำนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรเสนอให้คณะกรรมการของสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายพิจารณาอนุมัติ รวมถึงจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือข้อพึงปฏิบัติ (code of conduct) เพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ

(3.2) จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดตามข้อ 5.3.6 (2) ทั้งนี้ สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถใช้แผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปีที่จัดทำโดยสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานภูมิภาคได้ **โดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศต้องพิจารณารายละเอียดของแผนดังกล่าวให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและธุรกรรมที่สำคัญของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศด้วย**

(3.3) จัดทำรายงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปีเสนอให้คณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายพิจารณาอนุมัติ ซึ่ง**ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยการจัดให้มีหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจ** และนำส่งธนาคารแห่งประเทศไทยตามข้อ 5.3.7 (3)

(4) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น งานด้านการป้องกันการฟอกเงิน

5.3.4 คุณสมบัติ และการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สนับสนุนให้หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล **สถาบันการเงินต้องกำหนดให้ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มีสถานภาพในองค์กรสูงเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และถ่วงดุลได้อย่างมีประสิทธิผล และสามารถคานอำนาจในการจัดการกับหน่วยธุรกิจได้** โดยต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) คุณสมบัติของหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องให้ความสำคัญในการพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ โดยต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย ดังนี้

(1.1) มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและกฎเกณฑ์ และมีประสบการณ์ในงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นอย่างดี

(1.2) **มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ภายในกำหนด โดยที่หลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องมีข้อกำหนดไม่น้อยกว่ามาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าว**

(2) การแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องให้ความสำคัญในการกระบวนการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน และต้องมีหลักเกณฑ์ภายในที่กำหนดกระบวนการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

(2.1) **คณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย ต้องอนุมัติการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์**

อนึ่ง สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถให้คณะกรรมการของสถาบันการเงิน คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย หรือหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานภูมิภาค อนุมัติการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้

(2.2) **สถาบันการเงินต้องให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาตรวจสอบว่าสถาบันการเงินได้คัดเลือกบุคคล และแต่งตั้งบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามหลักเกณฑ์ภายในของสถาบันการเงินก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ โดยสถาบันการเงินสามารถนำหลักเกณฑ์ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินมาปรับใช้โดยอนุโลม**

ทั้งนี้ สถาบันการเงินที่ต้องขอความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และกำหนดให้บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ให้ปฏิบัติตามมาตรา 25 ดังกล่าว โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้น

5.3.5 คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ และไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์จากการทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยควรมีคุณสมบัติอย่างน้อยดังนี้

(1) มีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ **มีความรู้หรือประสบการณ์ในงานด้านอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เช่น ด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการและประเมินความเสี่ยง หรือด้านการบริหารธุรกิจหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นต้น** และสามารถประเมินผลกระทบของกฎหมายและกฎเกณฑ์ดังกล่าวต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) มีความใฝ่รู้ และพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น **การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล หรือมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล (data analytics)**

(3) มีทักษะในการติดต่อสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ตลอดจนสามารถให้ความช่วยเหลือและจัดการปัญหาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์

5.3.6 การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องกำหนดและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน เพื่อให้สามารถรองรับกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อาจปรับเปลี่ยนหรือออกใหม่ในอนาคตได้ โดยสถาบันการเงินต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ดังนี้

(1) การระบุและประเมินความเสี่ยง

ระบุจุดที่มีความเสี่ยงหรือแหล่งที่มาของความเสี่ยง โดยครอบคลุมกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่สถาบันการเงินต้องถือปฏิบัติ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ หรือระบบงานใหม่ ๆ ของสถาบันการเงิน ตลอดจนหาสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อย่างไรก็ดี ในการระบุความเสี่ยงให้พิจารณาจากปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยอื่นที่อาจทำให้สถาบันการเงินไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ หรือก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้วย

สำหรับการประเมินความเสี่ยง ให้สถาบันการเงินจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ โดยพิจารณาจากโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว รวมถึงมีระบบหรือเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับช่วยระบุ ประเมิน และวัดความเสี่ยง ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและทบทวนความเหมาะสมเป็นระยะ รวมถึงประเมินความเสี่ยงในกรณีมีการออกผลิตภัณฑ์ บริการหรือระบบงานใหม่ ๆ ของสถาบันการเงินด้วย

(2) การติดตามและสอบทานความเสี่ยง

ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี ซึ่งระบุรายละเอียดขอบเขตการติดตามและสอบทานหน่วยงานอื่นในสถาบันการเงิน และกำหนดผู้รับผิดชอบ เป้าหมาย และระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น การสอบทานระเบียบข้อบังคับที่ให้พนักงานถือปฏิบัติ การสุ่มทดสอบรายการ การทดสอบความรู้พนักงานในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ และมีการสอบทานการดำเนินการตามแผนดังกล่าวในระยะเวลาที่เหมาะสม **ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องกำหนดระยะเวลาและความถี่ในการสอบทานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของทุกหน่วยงานของสถาบันการเงินให้เหมาะสมกับความเสี่ยงและความมีนัยสำคัญ**

นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องจัดให้มีกระบวนการหรือเครื่องมือในการติดตามและสอบทานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน และการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ตรวจพบจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ เช่น การสุ่มสอบทานการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ หรือการสุ่มสอบทานรายงานตามที่กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กำหนด หรือ**การสอบทานความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ในกรณีเกิดเหตุการณ์ผิดพลาดที่สำคัญ โดยอาจนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล เพื่อป้องกันและควบคุมเหตุการณ์ความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที**

(3) การตรวจสอบและแก้ไขปัญหา

กำหนดกระบวนการตรวจสอบข้อบกพร่องที่ชัดเจน โดยวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ รวมทั้งจัดทำแนวทางแก้ไขหรือควบคุมที่ตรงจุดและเหมาะสม ร่วมกับหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดข้อบกพร่องซ้ำอีกในอนาคต เช่น การเพิ่มการควบคุมภายใน การปรับปรุงกระบวนการทำงาน การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน **และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล**

(4) การรายงานและการประเมินผล

จัดทำรายงานผลและประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การระบุและประเมินความเสี่ยง การติดตามและสอบทานความเสี่ยง จนถึงการตรวจสอบและแก้ไขปัญหา รวมถึงรายงานผลการประเมินการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการทำงานและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อาจปรับเปลี่ยนหรือออกใหม่ในอนาคตได้

5.3.7 การรายงานข้อมูลงานด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

ให้สถาบันการเงินนำส่งรายงานหรือข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนี้

(1) นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ให้สถาบันการเงินรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยทราบครั้งแรกและทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าวภายใน 30 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายอนุมัติ

(2) รายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ตามข้อ 5.3.3 (2.2) ให้สถาบันการเงินรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยทราบโดยเร็วเมื่อตรวจสอบแล้วว่าเป็นการกระทำผิดจริง และให้รายงานการปรับปรุงแก้ไขภายใน 15 วันทำการนับแต่วันที่ดำเนินการเสร็จสิ้น

(3) รายงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี ตามข้อ 5.3.3 (3.3) ให้สถาบันการเงินนำส่งธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน **90 วัน นับจากวันสิ้นปีบัญชีของสถาบันการเงิน**

(4) รายงานการประชุมคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ให้สถาบันการเงินนำส่งธนาคารแห่งประเทศไทย**ภายใน 7 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการมีมติรับรองรายงานการประชุมแล้ว แต่ต้องไม่เกิน 45 วัน นับจากวันที่มีการประชุม เว้นแต่มีเหตุผลและความจำเป็นอันสมควรให้หารือกับผู้ตรวจการสถาบันการเงินเป็นรายกรณี**

5.3.8 การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

เพื่อให้กลุ่มธุรกิจทางการเงินมีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ดี บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญได้รับการดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง รวมทั้งมีการปฏิบัติงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมกับรูปแบบธุรกิจที่มีความซับซ้อนและความเสี่ยง ให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) นำหลักเกณฑ์ตามข้อ 5.3.1 - 5.3.7 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(2) ดูแลให้บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญมีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตนเองที่เหมาะสมกับความซับซ้อนและความเสี่ยงของธุรกิจ

(3) กรณีบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินจะใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจสำหรับงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินนำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจ (business partner) ของสถาบันการเงินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(4) กรณีบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญที่ไม่ใช่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล อาจใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจสำหรับงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ โดยให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินดูแลให้บริษัทดังกล่าวปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจ (business partner) ของสถาบันการเงินโดยอนุโลม

6. บทเฉพาะกาล

6.1 สถาบันการเงิน หรือบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ที่ยังไม่มีหลักเกณฑ์ภายในกำหนดคุณสมบัติ และกระบวนการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5.3.4 หรือข้อ 5.3.8 (1) แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการจัดให้มีหลักเกณฑ์ภายในดังกล่าวภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

6.2 กรณีหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามข้อ 5.3.4 (2) หรือข้อ 5.3.8 (1) ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้สถาบันการเงินหรือบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ต้องทบทวนการแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ภายในที่กำหนดขึ้นในข้อ 6.1 และเสนอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบการแต่งตั้งตามข้อ 5.3.4 (2) หรือข้อ 5.3.8 (1) แล้วแต่กรณี ให้เสร็จสิ้นภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

6.3 กรณีบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนวันที่ 22 ตุลาคม 2565[1] ไม่สามารถมีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตนเองตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5.3.8 (2) ให้บริษัทดังกล่าวดำเนินการให้เป็นไปตามที่หลักเกณฑ์กำหนดภายในวันที่ 19 เมษายน 2566 หรือ ณ วันที่บริษัทดังกล่าวเริ่มดำเนินกิจการหากเปิดดำเนินการภายหลังวันที่ 19 เมษายน 2566

---

[1] วันที่ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจและทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) มีผลใช้บังคับ

6.4 กรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ได้ ให้แจ้งธนาคารแห่งประเทศไทยและปรับปรุงการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 24 มกราคม 2566

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2
โทรศัพท์ 0 2283 6875

คำถาม-คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 5/2566
เรื่อง การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (compliance) ของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน
ลงวันที่ 24 มกราคม 2566

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์		
1	การพิจารณาว่าบุคคลใดเข้าข่ายเป็นหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สถาบันการเงินต้องให้ ธปท. พิจารณาตรวจสอบการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว ตามประกาศข้อ 5.3.4 (2.2) นั้น มีแนวทางในการพิจารณาอย่างไร **(วันที่ 3 กรกฎาคม 2566)**	สถาบันการเงินสามารถพิจารณาได้จากการที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งสูงสุดของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่งมีอำนาจตัดสินใจในงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ โดยสามารถปฏิบัติหน้าที่และถ่วงดุลได้อย่างมีประสิทธิผล มีความเป็นอิสระ และไม่ถูกครอบงำจากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินมีข้อสงสัยให้หารือกับผู้ตรวจการสถาบันการเงินเป็นรายกรณี
การส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์		
2	ตามประกาศข้อ 5.3.7 (4) ที่กำหนดให้สถาบันการเงินนำส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่อ ธปท. นั้น สำหรับกรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ไม่มีคณะกรรมการดังกล่าวที่สาขาประเทศไทย ต้องถือปฏิบัติอย่างไร **(วันที่ 3 กรกฎาคม 2566)**	สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ไม่มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สาขาประเทศไทย ไม่ต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ ทั้งนี้ ผู้ตรวจการสถาบันการเงินอาจกำหนดให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนำส่งเอกสารหรือข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม
การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน		
3	บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญตามประกาศข้อ 5.3.8 มีแนวทางการพิจารณาอย่างไร หรือหมายความถึงบริษัทใดบ้าง **(วันที่ 3 กรกฎาคม 2566)**	โปรดอ้างอิงแนวคำตอบในคำถาม-คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน
นิยามผู้บริหาร 3 ลำดับสูงสุด		
4	**ธปท. มีแนวทางพิจารณาว่า บุคคลใดเข้าข่ายเป็นผู้บริหาร 3 ลำดับสูงสุดที่สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศต้องรายงาน**	**โปรดอ้างอิงนิยามผู้บริหารระดับสูงสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ตามคำถาม-คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย**

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
	การไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตามประกาศข้อ 5.3.3 (2.2) อย่างไร (เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2567)	ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน